

Hilsningstale årsmøte FNF Troms – 10.april 2024

Av Benjamin Furuly, fylkesvaraordfører

Tusen takk for invitasjonen, og muligheten til å hilse til deres årsmøte i dag. Friluftsliv og frivillighet er viktig for Troms fylkeskommune, og vi er derfor glade for å kunne bidra.

For at Troms skal være et attraktivt fylke å bo og etablere seg i, må vi satse på friluftsliv, og frivillige arenaer. Undersøkelser viser at en av de tingene vi som bor i Nord-Norge trekker fram oftest som årsak til at vi trives her, er nettopp naturen. Det er også den viktigste årsaken til at folk ønsker å besøke vårt fylke. Det betyr at naturen, og vår bruk av den er en bærebjelke i våre lokalsamfunn, og skaper muligheter og bolyst i hele Troms.

Fylkeskommunes arbeid med friluftsliv er forankret i våre oppgaver og omhandler blant annet:

- Stimulering til friluftsliv
- Ivaretagelse og utvikling av arealer for friluftsliv
- Statlig sikring av friluftslivsområder
- Veiledning og kompetansebygging

Ut over lovpålagte oppgaver, er friluftsliv et viktig satsingsområde for Troms fylkeskommune som samfunnsutvikler og regional utviklingsaktør.

Troms fylkeskommune har laget en regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027 som gir retning for arbeidet. Hovedmålet er at: *Alle i Troms skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel.* Et av tiltakene er blant annet å sikre gode rammevilkår for friluftsrådene og Forum for natur og friluftsliv Troms. Frivilligheten er også avgjørende i planen.

Fylkeskommunen har et særlig fokus på hverdagsfriluftsliv, lavterskel aktiviteter, nærområder og inkludering. Vi ser på friluftsliv som vitalt for folkehelse, bolyst, livskvalitet, mestring og naturopplevelse. Vi jobber bredt med arealer, tilrettelegging, aktivitet og allemannsretten.

Friluftsliv ligger i avdeling for folkehelse, idrett og friluftsliv. Friluftslivfeltet er likevel relevant for en rekke av fylkeskommunens ansvarsområder, både knyttet til plan, reiseliv, kulturarv, samferdsel, utdanning m.m. Vi jobber for å bli best mulig på tverrfaglig samarbeid, og at friluftsliv kan gå som en rød tråd gjennom mange av våre arbeidsoppgaver. Blant annet er bærekraftig besøksforvaltning et relevant og tverrfaglig satsingsområde.

For tiden leder fylkeskommunen den nasjonale satsingen «plan for friluftslivets ferdselsårer» i nært samarbeid med FNF og friluftsrådene. Målet er at alle kommuner skal ha planer for sine turruter, og at man legger rett sti på rett sted, blant annet sett opp mot kulturminner, reindrift og naturmangfold. Alle kommuner har nå kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder, noe som har vært en viktig satsing for fylkeskommunen. Vi har bidratt med midler og kunnskap til revisjon blant flere kommuner. Kunnskapen benytter vi aktivt i plan- og arealsaker.

Vi har i flere år hatt nært samarbeid med FNF og friluftsrådene om prosjektet Læring i friluft, med mål om mer og bedre uteundervisning i grunnskolen. Satsingen når bredt og er meget viktig, og den går nå mer over fra en prosjektfase til driftsfase.

Fylkeskommunen har en rekke tilskuddsordninger innenfor friluftslivfeltet. Vi forvalter nasjonale tilskuddsmidler til friluftslivaktivitet, tilrettelegging i statlig sikrede friluftslivsområder, og friluftslivets ferdselsårer. Samtidig satser vi med egne midler på blant annet tilretteleggingstiltak for friluftsliv i nærmiljøet, og driftsstøtte til FNF Troms og friluftsrådene.

Fylkeskommunen har i mange år samarbeidet tett med FNF Troms og de fire friluftsrådene i Troms. Dette er et verdifullt og fruktbart samarbeid som inkluderer et bredt spekter av både frivillighet og kommunal sektor. Fylkeskommunen setter stor pris på dette og ønsker å utvikle det videre.

Vi kan også nevne et tett samarbeid med kommunene, og at vi har fylkespolitikere med i alle verneområdestyrene i Troms. I forbindelse med regional plan for klimaomstilling skal fylkeskommunen også kartlegge status for vern av natur i Troms.

Frivillighet

Fylkeskommunen ønsker å berømme frivilligheten og understreke hvor uvurderlig den er. Både for den enkelte, for samfunnet og for oss som fylkeskommune. Her gjør organisasjonene i Forum for natur og friluftsliv en uvurderlig jobb som vi er svært takknemlige for.

Fylkestinget vedtok i budsjett for 2024 å opprette en frivillighetsmillion. Gjennom denne vil Troms fylkeskommune stimulere til frivillig innsats i hele fylket, gjennom flere gode og rimelige møteplasser, aktiviteter og opplevelser rettet mot barn og unge og unge voksne. Ordningen har vist seg populær og ved søknadsfristen som var 1.april var det kommet inn 77 søknader som nå er under behandling.

Frivilligheten er som limet i samfunnet. Den holder oss sammen. Den gir engasjement, glede, og verdi, både for de som gir og de som mottar. Årlig bidrar frivillig arbeid med en verdiskapning på rundt 78 milliarder kroner. Desto viktigere er fundament for fellesskap. Grunnlaget for å møtes, lære, dele og være aktive. Frivilligheten har så mange dimensjoner, den bygger samhold, møteplasser og mening.

Fylkeskommunen samarbeider tett med frivilligheten. Det omfavner et bredt spekter innenfor friluftsliv, idrett, kunst og kultur, folkehelse og kulturarv, for å nevne noe. I vår rolle som samfunnsutvikler er vi helt avhengig av den. Gjennom samarbeidsprosjekter og tilskuddsordninger spiller vi på lag i det daglige.

Vi er godt kjent med at det også finnes noen utfordringer. Selv om aktivitetene fra lag og foreninger har vist seg viktigere enn aldri før nå under koronapandemien, ser vi at situasjonen har vært krevende for mange frivillige organisasjoner. Dette gjelder både rekruttering, slitasje og økonomi. Den fleksibiliteten og tilpasningsevnen som har blitt vist er likevel imponerende. Situasjonen synliggjør frivillighetens behov for forutsigbarhet, gode rammevilkår og samarbeidspartnere.

For oss fylkespolitikere er det avgjørende å legge til rette for god medvirkning fra frivillige organisasjoner. Ikke bare er det lovpålagt, for eksempel gjennom plan- og bygningsloven, men det er viktig for å sikre gode demokratiske prosesser, ivareta erfaringsbasert kunnskap, styrke kunnskapsgrunnlaget og å sikre at alle har en stemme. For å oppnå dette er vi avhengige av å skape gode prosesser, ha god dialog med frivilligheten, etterspørre behov og ønsker. Vi må være oppmerksomme på når det er best å ha medvirkningsmøter, om informasjonen vår når de som trenger den, og om vi har lagt opp til tilstrekkelig tid for at sakspapirer kan leses sent på kvelden etter jobb og alle andre gjøremål. Er det lett nok språk, er kartet godt, og kommer hovedpoengene godt nok fram?

For fylkeskommunen er det viktig å legge til rette for at frivilligheten kan bidra med innspill og kunnskap både direkte til våre planer, men også at det er nok kunnskap, ressurser og kompetanse til å kunne sikre reell medvirkning i den lange rekken av kommunale og nasjonale planer, konsesjonssaker og dispensasjoner.

Forum for natur og friluftsliv, med sine tilhørende organisasjoner, er avgjørende for å sikre god medvirkning på natur og friluftslivfeltet i Troms. En viktig stemme for frivilligheten og lokalsamfunnet. Fylkeskommunen ser fram til et fortsatt godt samarbeid i tiden framover. Vi takker så mye for den innsatsen dere legger ned for å ivareta arealer, tilrettelegge, skape aktiviteter for alle og bidra til gode hverdagsopplevelser i Troms-samfunnet.

Vi bor jo tross alt i det vakreste fylket i landet, som vi har et felles ansvar å ta vare på og utvikle videre. Jobben dere legger ned trenger vi for å lykkes.

Tusen takk for oppmerksomheten, og lykke til med deres årsmøte.